
Bognoter

Bird, Tim og Alex Marshall: **Afghanistan - How The West Lost Its Way.** *Yale University Press 2011, 303 s. ISBN: 978-0300154573.*

I oktober 2001 invaderede USA som bekendt Afghanistan for at tvinge Taleban fra magten og skabe demokrati i landet. Det blev til USA's hidtil længste krig, NATOs første større engagement uden for Europa og Storbritanniens dyreste krig siden Anden Verdenskrig. Alt i alt en katastrofe for alle involverede, som har kostet tusindvis af uskyldige afghanere livet. Forfatterne analyserer, hvordan det overhovedet kunne gå så galt.

Bjøl, Erling: **I min tid. Artikler og tilbageblik 1938-2011.** *Politikens Forlag 2011, 388 s. ISBN: 9788740002294.*

En samling af avisartikler igennem syv årtier fra professor, journalist og kommentator Erling Bjøl. Hans første reportager stammer fra starten af Anden Verdenskrig, og her 70 år efter skriver han stadig kommentarer og kronikker fra sin bopæl i Paris. Ingen i dansk pressehistorie har beskrevet og fortolket verdens gang i så mange år som Bjøl, der også var den første danske professor i statskundskab.

Boel, Erik og Finn Rasmussen: **Det Nye Latinamerika. Økonomi – politik – kultur.** *Columbus, København 2010, 192 s.*

Bogen er i udformning og disposition en lærebog beregnet for gymnasier og første trin af videregående uddannelser; men den kan læses af enhver der ønsker en bred introduktion til Latinamerika med vægt på nogle af de mest aktuelle politiske, økonomiske og sociale tendenser. Vi bringer en egentlig anmeldelse i *Udenrigs* 1·2012.

Borgersrud, Lars: **Vi er jo et militært parti.** *Spartacus (SAP) 2011, 448 s. ISBN: 9788230400593.*

Dette første bind af den norske militærfascismes historie baseres på hidtil ukendt arkivmateriale, der kaster lys over norsk militærhistorie frem til Anden Verdenskrig. Det var en central kreds af norske officerer, der startede NS og dens forløber Nordiske Folkereisning. De ville tilbage til en stat under militær kommando og blev støttet af centrale erhvervsledere og det yderste politiske højre. Bogen analyserer Quislings politiske manøvrer på baggrund af den fascistiske stemning i den lejr og partiets tyske forbindelse. (Vidkun Quisling, norsk forsvarsminister 1931-33, regeringschef 1942-45).

Bueno de Mesquita, Bruce og Alistair Smith (red.): **The Financial Crisis Inquiry Report.** *Public Affairs 2011, Washington 2011. 576 s. ISBN: 978-1610390415.*

700 vidneudsagn, 19 dages offentlige høringer og 11.000 dokumenter på nettet var ikke nok til at skabe enighed mellem præsident Barack Obamas ti medlemmer af hans undersøgelseskommission for den finansielle krise. Chancerne var på forhånd små, da kommissionen bestod af folkevalgte fra begge partier. Selv de fire republikanere kunne ikke enes. Den endelige rapport består derfor af tre dele: demokraternes, tre af republikanernes og én republikaners.

Modtagelsen i amerikansk presse afspejler uenighederne. Nogle medier hyldede den 'fyldige dokumentation' og 'fascinerende information', mens New York Times kaldte den 'forvirrende og selvmodsigende rod'. Demokraterne trækker New Deal frem, da Roosevelt allierede sig med de lavere klasser og vovede at udfordre storkapitalen. Men spørgsmålet er, om dagens demokrater tør kaste sig ud i en sådan omvæltning af alliancerne.

Claxton-Dong, Catherine: **The New Arab Revolt: What Happened, What It Means, and What Comes Next.** *Foreign Affairs* 2011, 496 s. ISBN: 978-0876095003.

Council on Foreign Relations (CFR) er en uafhængig tænketank, der henvender sig til politikere, journalister, undervisere, erhvervsfolk og studerende med analyser, der skal hjælpe dem til at forstå verden og de udenrigspolitiske valg,

som USA og andre regeringer står overfor. Denne bog fokuserer ikke mindst på den tvivlsomme arv efter amerikanske administrationer, der støttede diktaturer i Mellemøsten som et angiveligt nødvendigt onde for at sikre stabilitet.

Fenger-Grøndahl, Malene (red.): **11. september. Verdens tilstand ti år efter.** Aarhus Universitetsforlag 2011, 324 s. ISBN:9788779347311.

I 16 essays fremlægger en række eksperter deres syn på den virkelighed der fulgte efter 11. september. Tilsammen tegner de et kort over verdens tilstand ti år efter angrebet, og de giver deres bud på hvad vi kan lære heraf. Med forord af tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen.

Fergusson, James: **Taliban. Historien om verdens mest frygtede guerillahær.** *Turbine* 2011, 311 s. ISBN: 9788770904858.

James Fergusson er en engelsk freelancejournalist og udenrigskorrespondent, der har skrevet for bl.a. *Times* og *Economist*. Han har rapporteret om afghanske forhold i 14 år, og han har på sine rejser mødt ledende medlemmer af Taliban. I denne bog fortæller han hvordan bevægelsen er organiseret, hvilke personer, der har været vigtige i opbygningen af organisationen og hvad dens mål er, og gennem de mange interviews får Taliban også et menneskeligt ansigt.

Fogh Kirkeby, Ole: **Om velfærd - Det godes politik.** Gyldendal 2011, 278 s. ISBN: 9788702117738.

Vestlige demokratier befinder sig i en flerdobbel krise: finans- og gælds-krise, miljøkrise pga. svindende råstoffer og ændring af det globale klima, kulturkrise, som resulterer i underholdning i stedet for kvalitet. Kirkeby, professor i ledelsesfilosofi ved CBS, søger at besvare spørgsmålet om, hvad vi skal gøre for at komme ud af kriserne og opnå varig ligevægt. Det kræver, at vi udvikler en ny opfattelse af os selv og vores plads i samfundet, som bryder med 'den oplyste egeninteresse', som har været grundforudsætning for den herskende samfundstænkning og især dens økonomiske teorier. Men det kræver, at det gode kommer i centrum for den samfundsmæssige bevidsthed. Og, som *Weekendavisen* skriver i sin anmeldelse, så står og falder Kirkebys projekt 'med troen på den gode vilje'.

Habermas, Jürgen: **Zur Verfassung Europas.** Suhrkamp 2011, 140 s. ISBN: 9783518062142.

Her i EU's skæbnetime analyserer filosofen Habermas unionens forfatningsgrundlag i lyset af den aktuelle krise. Essayet ligger i forlængelse af hans mange tidligere kommentarer om byggefejl i det europæiske hus. Det er et engageret og konstruktivt opråb fra den 82-årige filosof til alle europæere om ikke blot at bekymre sig om bygning af 'lokale banegårde'

men i højere grad om 'demokratiets europæisk byggeplads'.

Hauge, Sigvald og Iver B. Neumann: **hva er DIPLOMATI.** Universitetsforlaget 2011, 157 s. ISBN: 9788215018744.

Udgivet i 'hva er'-serien, der er introduktioner til vidt forskellige emner som 'angst', 'EU' og 'feminisme' for at nævne nogle få, og nu altså 'diplomati. I bogen ser forfatterne på diplomatiets historie frem til i dag, de introducerer de vigtigste diplomatiske opgaver og diskuterer det dilemma diplomaten står i, når han på den ene side skal fremføre statens politik og på den anden side gerne nå frem til en aftale.

Koenigs, Tom: **Machen wir frieden oder haben wir Krieg. Auf UN-Mission in Afghanistan.** Verlag Klaus Wagenback 2011, 296 s., ISBN: 9783803136374.

En bidende skildring af et storpolitisk hykleri fra den højeste post i Kabul, skrevet af en grøn politiker, der var FN's særlige udsending i Afghanistan fra 2006 og et par år frem. Det internationale samfund har sin egen rytme, uafhængig af krigens gang, påpeger han. Sharia-lovgivningen er bestemmende, men det internationale samfund hævder, at det er ved at skabe demokrati. Koenigs skrev sarkastiske og analyserende e-mails hjem til familie og venner, som danner grundlag for bogen. Det er medlem af den tyske

Forbundsdag, Tom Koenigs' højst diplomatiske beretning om opgaven i Kabul, der gav ham ringe respekt for en række af de internationale hovedpersoner.

Kristof, Nicholas D. og Sheryl Wu-Dubb: **Halve himmelen - Hvor kvinder kan forandre verden.** *Norsk Gyldendal 2011, 326. s. ISBN 9788205405332*

Flere kvinder end mænd er dræbt under krige i de sidste 50 år, alene fordi de er kvinder, fremhæves det i bogen, der opererer med begrebet 'gendercides', kønsfolkemord på kvinder. Forfatterne argumenterer grundigt for, at økonomisk udvikling er umulig uden lighed mellem mænd og kvinder

Lentin, Alan og Gavan Titley: **Crises of Multiculturalism - Racism in a Neoliberal Age.** *Zed Books 2011, 296 s. ISBN: 9781848135819*

Påstanden om multikulturalismens død har været gennemgående i debatten i vestlige lande i de seneste år – om hijab, minareter, burkaer og karikaturer. Denne bog belyser, hvordan nyliberalistiske argumenter gennemsyner debatten og viser, at afvisningen af multikulturalisme i realiteten hvidvasker nye og stadig mere udbredte former for racisme.

McDermott, Roger N.: **Russian Armed Forces: The Reform of Russia's Conventional Armed Forces:**

Problems, Challenges and Policy Implications. *The Jamestown Foundation, 2011*

Bogen beskriver reformprocessen i det russiske militær og de problemer, som militærets oprigtige reformfolk står overfor, når de søger at omdanne det militære uddannelsessystem og højne standarden blandt officerer. Herunder også forsøg på at fremme modernisering i forsvarsindustrien. Selv hvis reformer lykkes, vil det ifølge forfatteren blive en meget langvarig omdannelse. Graden af løsning af udfordringerne vil afgøre Ruslands evner til at vise militærmagt, forsvare landets territoriale integritet eller underbygge den gamle, nye præsident Vladimir Putins krav om 'stormagtsstatus' for Rusland.

Myiny-U, Thant: **Where China meets India: Burma and the New Crossroads of Asia.** *Farrar, Straus and Giroux 2011, 384 s. ISBN: 3330000431920*

Dels rejseskildring dels historiebog og analyse af den økonomiske vækst i de store asiatiske supermagter, og hvordan de nærmer sig hinanden i den fortsatte vækst, som er gået Vestens hus forbi, mens ringvirkningerne ellers globalt har været enorme. Forfatteren beskriver et geografisk og politisk landskab, hvor skove og elve er blevet til indkøbscentre og motorveje. Bogen er på *Publishers Weekly's* toptiliste over efterårets udgivelser.

Olsson, Simon og Tommy Jonason:
Tate. Dansk-tysk dobbeltagent under Anden Verdenskrig. *Nyt Nordisk Forlag 2011, 365 s. ISBN: 9788717041868*

Få dage efter Adolf Hitlers selvmord afgik sidste melding fra Tyskland til Agent 3725 i Storbritannien. Det var en tak for informationer om minering af indsejlingen til Kola Halvøen. Tyskerne så agenten som yderst vigtig. I virkeligheden var han dansk statsborger fra det tyske mindretal i Åbenrå og hed Wulf Schmidt. Briterne gav ham kodenavnet Tate, da de rekrutterede ham til deres kontrapionage. Som tysk agent blev han i 1940 sendt til det besatte Danmark for at samle oplysninger om virksomheder. Siden fik han en farligere mission. Han blev kastet ned med faldskærm over Storbritannien for at samle oplysninger til brug for planerne om en invasion af landet. Han blev pågrebet umiddelbart efter og rekrutteret af britisk efterretningstjeneste. Bogen beskriver bl. a., hvordan han frem til 1945 sendte over tusind misvisende oplysninger til Abwehr.

Pappé, Ilan: **The Forgotten Palestinians.** *Yale University Press 2011, 336 s. ISBN: 9780300134414*

Den jødiske historiker Pappé leverer en bred historie om det, som han kalder 'de glemte palæstinensere', dvs. de 160.000, som blev tilbage i den nyoprettede stat Israel. Tvangsfordrivelserne har forfatteren tidli-

gere beskrevet i sin hidtil bedst kendte bog 'The ethnic cleansing of Palestine'. Denne bog er den meget mindre kendte historie om Israels palæstinenserne og deres kampe for egne rettigheder i det israelske samfund.

Public Affairs: The Dictator's Handbook: Why Bad Behavior Is Almost Always Good Politics. *PublicAffairs 2011, 352 s. ISBN: 978-1610390446*

Et provokerende lynkursus til diktatorer og virksomhedsledere i, hvordan de holder sig ved magten. I 18 år har forfatterne deltaget i studier, der sætter den konventionelle visdom på hovedet. De går ud fra grundreglen, at ledere gør alt tænkeligt for at holde sig ved magten, uden at tænke på 'nationale interesser', med mindre de er tvunget til det. Bogen viser, at forskellen mellem diktatorer og demokrater kun er 'behagelig fiktion'. Regeringer adskiller sig ikke i substans, kun i antallet af rigtige støtter eller rygge, der blot har behov for at blive kløet. Størrelsen på denne gruppe afgør næsten alt i politik: hvad ledere kan slippe af sted med og livskvaliteten eller elendigheden blandt undersåtterne.

Rachlin, Samuel: **Mig og Stalin.** *People's Press 2011, 304 s. ISBN: 9788771081732.*

Journalisten Samuel Rachlin oplevede Stalins død i tyrannens eget land. Erindringsbogen er 12 essays

om begivenheden og Rachlins liv i det nye hjemland, Danmark. Den da 6-årige Samuel fornemmer, at noget betydningsfuldt er sket, selv om Rachlin-familie, der blev deporteret fra Litauen til Sibirien, ikke just sørger over tyrannens død. Deportationen blev imidlertid familiens redning, da Hitler få dage efter invaderer de baltiske lande. Rachlin revser Danmark og mener, at han aldrig bliver pæredansk. Anmeldere har ment, at han burde have holdt sig til de stærke historier fra Sovjetunionen.

Riskær, Sven, Poul Schultz, Jørgen Dan Jensen & Mathias Gredal Nørvig: **Afrikas vej. Fra bistand til velstand?** *Handelshøjskolens Forlag 2011, 183 s. ISBN: 9788762903944.*

Forfatterne til denne bog har arbejdet med bistand til og økonomisk udvikling i Afrika i en årrække. De beskriver den nuværende situation og sammenfatter de konkrete erfaringer som især danske virksomheder har høstet de seneste 50 år. De vurderer de behov Afrika har for bistand – med konkrete anbefalinger til udformningen af Danmarks bistandssamarbejde og danske virksomheders Afrika-strategi fremover.

Sebald, W.G.: **Saturns ringe.** *Oversat fra tysk af Claus Bratt Østergaard. Tidene Skifter 2011, 304 s. ISBN: 9788779734876*

Saturn er melankoliens planet, 'Hundestjernen', som hviler over

august måned. Den måned i 1992 begiver forfatteren sig på vandring i det østengelske grevskab Suffolk. Udkantsengland for fuld udblæsning, forladede, forfaldne og affolkede steder. Et melankolsk blik på historien som forfald og katastrofe. Vi bliver i Østengland, kommer vidt omkring i tid og sted: Polen, Marseille, Congo, Bruxelles, Waterloo og Kina.

Schmidt, John R.: **The Unraveling: Pakistan in the Age of Jihad.** *Farrar, Straus and Giroux 2011, 288 s. ISBN: 100374280437.*

Historien om hvordan en nation, der blev grundlagt som hjem for sydasiatiske overvejende tolerante muslimer, blev en havn for al-Qaeda og et stribe hjemmefødte jihadistiske og andre sekteriske grupper. Forfatteren lægger hovedparten af skylden på skiftende herskere, der troede, at de kunne bruge radikale islamister til deres egne udenrigspolitiske mål og uden at betale en høj pris for det. Også i dag tøver generalerne og politikerne med at gå efter jihadistterne og håber stadig, at de kan bruge dem i statens interesser. Professor i international politik Schmidt stiller spørgsmålet, om de nuværende ledere kan redde landet eller om verden en dag vil stå over for den første atombevæbnede jihadistiske stat.

Schneider, Irene: **Der Islam und die Frauen.** Verlag C.H. Beck 2011, 288 s.

BOGNOTER

Forfatteren, der er professor i arabiske og islamiske studier ved Göttingen universitet, beskriver historien bag den traditionelle opfattelse af den frigjorte vestlige kvinde og den altid undertrykte muslimske. En opfattelse, som forfatteren udfordrer, samtidig med at hun beskriver en række modsætninger i kvinders stilling i muslimske lande. Det var en kvinde, som i midten af det 19. århundrede grundlagde det første universitet i den muslimske verden, men der skulle gå indtil 1947, før en kvinde afsluttede sin universitetsuddannelse der. I Saudi-Arabien er over halvdelen af professoraterne beklædt af kvinder, som imidlertid har forbud imod at køre bil.

Shevtsova, Lilia og Andrew Wood: **Change or Decay. Russia's Dilemma and the West's Response.** *Carnegie Endowment for International Peace 2011, 259 s. ISBN: 978-0-87003-346-9.*

Verden plages stadig af konsekvenserne af Sovjetunionens sammenbrud. To årtier efter har Vesten endnu ikke affundet sig med den postsovjetske virkelighed, og Rusland har på sin side ikke afklaret sit forhold til resten af verden. I bogen ser to af de mest respekterede analytikere af Rusland, russeren Shevtsova og briteren Wood på, hvordan relationerne er skiftet. I en række livlig og bramfri samtaler behandler de Ruslands udvikling på de sovjetiske ruiner under Vladimir Putin og Dmitrij Medvedev.